

Використана література

1. Здрок В.М. Моделювання економічної динаміки : навчальний посібник / В.М. Здрок, І.М.Паславська. – К.: Знання, 2012. – 246 с.

УДК 004.9

Анастасія Рацюк, ст. гр. БЕ-41

Науковий керівник – к.пед.н., доцент Кареліна О. В.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СУБ'ЄКТИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ВЗАЄМОДІЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Anastsiia Ratsiuk

SUBJECTS OF EDUCATIONAL PROCESS AND THEIR INTERACTION IN DISTANCE LEARNING

Дистанційне навчання (ДН), основне завдання якого полягає у стимулюванні дидактичного діалогу студента з матеріалом курсу, є процесом взаємодії між людьми (викладачами і студентами), ізольованими у просторі. Наслідком цього є особливо організована поведінка учасників взаємодії, яка залежить від характеру відносин, дистанції між ними і може бути представлена у формі діалогу [1]. Сьогодні, коли як і в нашій країні, так і у всьому світі, дистанційна форма навчання отримує все більшого розповсюдження, обговорення даного питання є актуальним.

У середовищі ДН комунікація є електронною (реалізується у системі «людина-комп'ютер-людина») і надає можливості реалізувати інтерактивну суб'єкт-суб'єктну дидактичну взаємодію. Під терміном «дидактична взаємодія» розумітимемо інтерактивний процес виконання пізнавальних завдань, формулювання яких є прерогативою діяльності викладача.

Організатором освітнього середовища є викладач, який забезпечує умови для суб'єктно-суб'єктної педагогічної взаємодії та міжособистісної взаємодії студентів, узгоджує це середовище з їхніми потребами, професійними інтересами, підтримує його розвиток, поступово залучаючи студентів до його вдосконалення або модифікації. Саме засобами освітнього середовища викладач виконує посередницьку функцію для узгодження: суспільних вимог до підготовки фахівців з життєвими планами, потребами, бажаннями студентів; педагогічних впливів з їхніми внутрішніми особливостями, цінностями, мотивами навчально-пізнавальної діяльності; системи необхідних для фахівця професійних знань, умінь, навичок з первинним, а потім набутим професійним досвідом студентів.

Ефективність діалогу між викладачем і студентом обумовлюють: зміст курсу, фактори середовища (розмір навчальної групи: діалогів буде більше між викладачем і одним суб'єктом навчання, ніж між групою); мова діалогу (якщо викладач користується рідною мовою студента, ефективність діалогу підвищується); засоби комунікації (якщо обмін інформацією між викладачем і студентом здійснюється за допомогою електронної пошти, діалог уповільнюється і є високоструктурованим, бо відбувається у письмовій формі; інтенсивність діалогу вища при навчанні за допомогою телеконференцій, у процесі яких викладач відповідає на запитання студентів, які зі своєї ініціативи збагачують діалог) [2].

Опосередкований характер комунікації в системі «викладач – студент» дає змогу забезпечити постійну динамічну комунікацію на відстані, яка, однак, не може повністю компенсувати відсутність «живого» спілкування.

У процесі дистанційного навчання реалізуються такі форми взаємодії:

1) *студент* — *навчальний матеріал*. Кожний суб'єкт навчання має набути навички конструювання, збагачення своїх знань. Студент, який навчається дистанційно, відзначається більш активною пізнавальною діяльністю, ніж той, хто засвоює матеріал у процесі особистісного контакту з викладачем.

2) *студент (суб'єкт навчання)* — *викладач*. Викладачі надають студентам допомогу в опануванні матеріалу, стимулюючи їхній інтерес до навчання, підвищуючи мотивацію; організовуючи практичну діяльність, перевірку знань та оцінювання рівня їх засвоєння, надаючи консультативну допомогу, та ін.

3) *студент* — *студент*. Партнерська взаємодія студентів у процесі засвоєння знань може відбуватися за участю викладача і без нього. Вона сприяє формуванню і розвитку комунікативних умінь, отриманню ними доступу до кращих зразків виконання навчальних завдань.

Взаємодія з освітньою інформацією і віддаленими співрозмовниками (джерелами інформації) розвиває у студентів універсальні вміння дистанційної діяльності, які не формуються за традиційного навчання. Суттєвою особливістю сучасних навчальних систем є їх інтерактивність, що забезпечує діалогічний характер навчання. Інтенсивність залучення студентів до діалогу не є показником ефективності навчальної програми. Проектуючи кожен фрагмент діалогу, викладач має бачити дидактичні цілі, дбати, щоб репліки не були перевантажені зайвою інформацією, а питання — надто ускладненими. Процес комунікації має зацікавлювати студента, підвищувати бажання продовжувати діалог, стимулювати пізнавальну активність, досягнення навчальних цілей.

Залежно від педагогічної спрямованості діалогу розрізняють такі його рівні:

а) *фактичний діалог*, за якого співрозмовник вибудовує свою відповідь на основі формальної зміни повідомлення. Повідомлення комп'ютера виконують функцію стимулюючої підказки, яка не містить відомостей із розв'язання завдань, але підбадьорює учня. Зловживання таким діалогом може спричинити негативне ставлення до навчання з використанням комп'ютера;

б) *діловий діалог*, спрямований на розв'язання запропонованого завдання. Спілкування розгортається як діалог в експертних системах. Педагогічна цінність його незначна, тому що не враховуються істотні особливості навчання, важливість засвоєння способів розв'язання певного типу завдань. Комп'ютер, який реалізує діалог другого рівня, моделює діяльність не педагога, а експерта у певній предметній сфері;

в) *педагогічний діалог*, який відбувається на основі моделі студента з урахуванням умов і цілей навчання.

Перевагою дистанційного навчання є його вікова необмеженість. Його учасниками можуть бути особи з різним освітнім рівнем, соціальним статусом. Створюючи психологічний комфорт у навчанні, інформаційні технології значно знижують вірогідність негативних стресових ситуацій (загрози, порушення етичних норм, міжособистісні конфлікти та ін.), які супроводжують традиційну педагогіку. Однак спілкування з комп'ютером є менш емоційним, ніж спілкування з учителем, воно значно звужує моральне і духовне життя людини.

Одним із найважливіших факторів використання у навчанні інформаційних технологій є незалежний контроль успішності навчальної діяльності. Відсутність контакту з екзаменатором пов'язана зі значно меншим стресовим напруженням, підвищує сподівання на об'єктивність оцінювання, довіру до його результатів.

Використана література

1. Пінчук О. П. Особливості педагогічної взаємодії у середовищі дистанційного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів / Пінчук О. П. // Сборник научных

трудоу. – Х. : «Міськдрук», 2011. – С. 271-276.; 2. Дистанційне навчання і форми взаємодії у системі «викладач - студент» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/3485/97/>

УДК 005.35

Дмитро Дмитрів, к.т.н., доцент, Олена Рогатинська, к.т.н., доцент
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ БІЗНЕСУ НА ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ КОМПАНІЙ НА ПРИКЛАДІ “МЕТІНВЕСТ”

Dmytro Dmytriv, Olena Rogatynska

IMPACT OF SOCIO-RESPONSIBLE BEHAVIOR OF BUSINESS ON THE FINANCIAL INDICATORS OF COMPANIES ON THE EXAMPLE OF “METINVEST”

Тема корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та її вплив на фінансовий стан компаній з кожним роком стає більш актуальною. Актуальність проблеми КСВ пов'язана з процесом глобалізації ринку, в умовах якого компаніям доводиться шукати нові способи диференціації продукту і збільшення ринкової частки.

Основними причинами, розвитку КСВ є зростання споживачів, що вибирають на користь придбання продукції соціально відповідальних компаній.

На території України КСВ ще не набуло такого поширення, як на Заході. Проте кількість підприємств, які роблять вибір на користь застосування політики КСВ, з кожним роком зростає.

Причинами розвитку КСВ є:

- Покращення репутації компанії на ринку.
- Зміцнення бренду.
- Диференціація продукції.
- Конкурентна перевага у залученні кваліфікованих фахівців.
- Зміцнення позицій на ринку.
- Зменшення нефінансових ризиків і т.д.

Соціальна відповідальність бізнесу – це відповідальність компанії за вплив її рішень і дій на суспільство, навколишнє середовище шляхом прозорості та етичної поведінки, яка сприяє сталому розвитку, у т.ч. здоров'ю та добробуту суспільства; враховує очікування зацікавлених сторін; відповідає чинному законодавству та міжнародним нормам поведінки та інтегрована у діяльність організації і практикується у її відносинах.

Проаналізуємо вплив КСВ на фінансові показники компаній на прикладі Метінвест. Компанія здійснює єдине управління підприємствами вугільної, гірничорудної, коксохімічної, металургійної та трубної галузей, що знаходяться під контролем компанії СКМ. Група «Метінвест» лідирує в гірничо-металургійному комплексі України і є однією з провідних компаній у світовій металургійній галузі.

Розглянувши співвідношення річного чистого прибутку з розміром штрафів Метінвест, приходимо до висновку, що призначені штрафи значно менші, ніж обсяг річного прибутку. Витрати на виплату штрафів і компенсацій на усунення негативних наслідків впливають на фінансові показники компанії, знижуючи показник прибутку, але цей вплив є дуже незначним (<http://www.metinvestholding.com>).

Для виявлення наявності або відсутності впливу КСВ на фінансові показники, проведено регресійний аналіз, де в якості залежної змінної, що виражає фінансовий